

Λόγος για τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἁγίου Λουκᾶ Ἀρχιεπισκόπου Κριμαίας

Τὴν πρώτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία πανηγυρίζει τὸ θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἡ ὁποία καταπάτησε ὅλες τὶς αἱρέσεις καὶ στερεώθηκε γιὰ πάντα. Γι' αὐτὸ ἡ Κυριακὴ αὐτὴ καλεῖται Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Οἱ αἱρέσεις φάνηκαν ἤδη ἀπαρχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ. Οἱ ἴδιοι οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ προειδοποιοῦσαν τοὺς συγχρόνους τους, καὶ μαζὶ μ'αὐτοὺς καὶ ἐμᾶς, γιὰ τὸν κίνδυνο ἀπὸ τοὺς ψευδοδιδασκάλους.

Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Πέτρος στὴ Β' Καθολικὴ ἐπιστολὴ γράφει τὸ ἑξῆς: «Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφήται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· καὶ πολλοὶ

ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται» (Β' Πετ. 2, 1-2).

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος, ἐπιστρέφοντας στήν Παλαιστίνη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, σταμάτησε στήν Ἔφεσο. Ἐκεῖ στοὺς χριστιανοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ἔλεγε: «Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν.» (Πράξ. 20, 29-30).

Πολλοὶ τέτοιοι ψευδοδιδάσκαλοι καὶ σχισματικοὶ ὑπῆρχαν στοὺς πρώτους αἰῶνες τοῦ χριστιανισμοῦ. Μερικὲς αἱρέσεις τάραζαν τὴν Ἐκκλησία ὀλόκληρους αἰῶνες, ὅπως γιὰ παράδειγμα οἱ αἱρέσεις τοῦ Ἀρείου, τοῦ Μακεδονίου, τοῦ Εὐτυχοῦς, τοῦ Διοσκοῦρου, τοῦ Νεστορίου καὶ ἐπίσης ἡ αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας. Οἱ αἱρέσεις αὐτὲς προκάλεσαν πολλὰς διαταραχὰς στήν Ἐκκλησία καὶ τὴν βασάνισαν πολὺ.

Ὑπῆρχαν πολλοὶ ὁμολογητὲς καὶ μάρτυρες πού ἔχυσαν τὸ αἷμα τους, ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἀληθινὴ πίστη, στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν ψευδοδιδασκάλων καὶ τῶν αἰρετικῶν. Ὑπῆρχαν ἐπίσης καὶ πολλοὶ καὶ μεγάλοι ἱεράρχες οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ ὑπέφεραν πολλοὺς διωγμοὺς καὶ πολλὰς φορὲς ἐξορίστηκαν. Ὁ ἅγιος Φλαβιανός, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, γιὰ παράδειγμα, σὲ μία Σύνοδο ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Διοσκοῦρου, ἡ ὁποία καλεῖται «ληστρική», χτυπήθηκε τόσο ἄγρια πού μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες πέθανε.

Ἡ τελευταία στή σειρά τῶν αἱρέσεων, ἡ αἵρεση τῆς εἰκονομαχίας, ἦταν αὐτὴ πού ἐπέφερε τὰ περισσότερα βάσανα στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Ἡ αἵρεση αὐτὴ ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα Λέοντα τοῦ Ἰσαύρου, ὁ ὁποῖος ἀνέβηκε στό θρόνο τὸ 717 μ.Χ.. Αὐτός ἀνέβηκε στό θρόνο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ στρατοῦ ὅπου ὑπῆρχαν πολλοὶ ἀντίπαλοι τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ἐπειδὴ, λοιπόν, ἤθελε νὰ εἶναι εὐάρεστος στὸ στρατὸ ἄρχισε σκληρὸ διωγμὸ κατὰ τῶν εἰκονοφίλων.

Ὁ διωγμὸς αὐτὸς συνεχίστηκε καὶ στὰ χρόνια τοῦ αὐτοκράτορα

Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, ὁ ὁποῖος διαδέχτηκε στό θρόνο τὸν Λέοντα. Ἡ κόπρος σημαίνει τὰ κόπρανα. Ὀνομάστηκε Κοπρώνυμος διότι κατὰ τὴν βάπτισή του μόλυνε τὴν κολυμβήθρα. Οἱ δύο αὐτοὶ αὐτοκράτορες γιὰ πολλὰ χρόνια εἶχαν τὴν ἐξουσία στά χέρια τους καὶ προκάλεσαν πολλὰ δεινὰ στὴν Ἐκκλησία. Μετὰ ἀπὸ αὐτοὺς ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι αὐτοκράτορες εἰκονομάχοι, οἱ ὁποῖοι συνέχισαν τὸ ἔργο τῶν προκατόχων τους καὶ βασάνισαν τὴν Ἐκκλησία ἐπὶ ὀλόκληρα χρόνια.

Δέν μπορούμε νὰ περιγράψουμε τὰ βάσανα πού ὑπέφερε ἡ Ἐκκλησία στά χρόνια τῆς εἰκονομαχίας καὶ ἰδιαίτερα οἱ μοναχοὶ οἱ ὁποῖοι βρισκόνταν στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ ἀγῶνα τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Οἱ αὐτοκράτορες εἰκονομάχοι ἔκλεισαν πολλὰ μοναστήρια, πολλές ἐκκλησίες ὅπου ὑπῆρχαν εἰκόνες ἢ τίς ἔκαναν ἀποθῆκες. Τοὺς μοναχοὺς τοὺς βασάνιζαν ἄγρια: τοὺς ἔβγαζαν μάτια, τοὺς ἔκοβαν μύτες, ἔσπαζαν εἰκόνες πάνω στό κεφάλι τους. Τοὺς ἀγιογράφους μὲ τὰ πυρακτωμένα σίδηρα τοὺς ἔκαιγαν τὰ δάκτυλα.

Μόνο, τότε, ὅταν στό θρόνο τοῦ Βυζαντίου ἀνέβηκε ἡ αὐτοκράτειρα Εἰρήνη, σταμάτησε ὁ διωγμὸς ἀλλὰ ὄχι ὀριστικά. Τὸ 787 μ. Χ. ἡ Εἰρήνη συγκάλεσε τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, ἡ ὁποία διατύπωσε τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία περὶ τῆς τιμητικῆς προσκυνήσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴ Σύνοδο αὐτὴ ὑπῆρχαν αὐτοκράτορες εἰκονομάχοι, ὅπως, γιὰ παράδειγμα, ὁ Μιχαὴλ καὶ ἄλλοι. Ἡ αἵρεση αὐτὴ συντρίφτηκε ὀριστικά μόνο ἐπὶ τῆς θεοσεβέστατης Αὐγούστας Θεοδώρας, ὅταν τὸ 842μ. Χ. συγκλήθηκε ἡ τοπικὴ Σύνοδος στὴν Κωνσταντινούπολη ἡ ὁποία ἐπικύρωσε τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία. Ἡ Σύνοδος αὐτὴ ἀναθεμάτισε ὅλους ἐκεῖνους πού τολμοῦν νὰ λένε ὅτι ἡ προσκυνήση τῶν ἱερῶν εἰκόνων εἶναι εἰδωλολατρία καὶ ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ εἶναι εἰδωλολάτρες.

Καὶ ἐδῶ οἱ αἰρετικοὶ μᾶς λένε ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Τολμοῦν νὰ ἀποκαλοῦν τίς εἰκόνες μας εἰδωλα καὶ ἐμᾶς εἰδωλολάτρες. Καὶ μέχρι ποῦ φτάνει τὸ θράσος τους; θὰ σᾶς πῶ ἓνα περιστατικό πού ἔγινε πρόσφατα σὲ μία πόλη τῆς Σιβηρίας. Τὴν ὥρα τῆς λειτουργίας δύο βαπτιστὲς μπῆκαν μέσα στὴν ἐκκλησία καὶ ἄρχισαν ἐκεῖ νὰ φωνάζουν ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι εἶναι εἰδωλολάτρες

καὶ οἱ εἰκόνες τοὺς εἰδωλα. Τὶ ἀνοησία!

Πῶς τολμοῦν αὐτοὶ νὰ ἀνοίγουν τὸ ἀκάθαρτο στόμα τοὺς καὶ νὰ λένε αὐτὰ τὰ λόγια πού στάζουν δηλητήριο, ἀποκαλώντας μας εἰδωλολάτρες καὶ τὶς εἰκόνες μας εἰδωλα; Αὐτὸ δείχνει πῶς δέν ἔχουν κατανοήσει σωστὰ τὴν δεύτερη ἐντολὴ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου πού λέει: «οὐ ποιήσεις σ' ἑαυτῶ εἰδωλον οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς» (Ἐξ. 20,4).

Τὶ σημαίνει αὐτὴ ἡ ἐντολή; Νομίζω ὅτι τὸ νόημά της εἶναι ξεκάθαρο. Ἡ ἐντολὴ αὐτὴ ἀπαγορεύει ἀντὶ νὰ προσκυνᾶμε τὸν Ἕνα, Μοναδικὸ καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ νὰ κατασκευάζουμε εἰδωλα καὶ νὰ τὰ προσκυνᾶμε. Ὅπως τὸ ἔκαναν οἱ ἀρχαῖοι λαοί: οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἄλλοι...

Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰδωλολατρία. Ἡ δικὴ μας ὁμως προσκύνηση τῶν ἱερῶν εἰκόνων μοιάζει σὲ τίποτα μὲ τὴν εἰδωλολατρία; Ἀσφαλῶς ὄχι. Τὰ εἰδωλα ἀπεικόνιζαν κάτι πού δέν ὑπάρχει στήν πραγματικότητα, πού εἶναι καρπὸς φαντασίας. Οἱ δικές μας εἰκόνες εἰκονίζουν τὴν πραγματικότητα. Πραγματικά, δέν ζοῦσε μεταξὺ μας ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, τὸν ὅποιον δοξάζουμε καὶ τὶς εἰκόνες τοῦ ὁποίου προσκυνᾶμε; Δέν ζοῦσε μεταξὺ μας ἡ Παναγία, τὴν ὁποία ζωγράφισε ὁ ἅγιος ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς; Τὴν εἰκόνα του αὐτὴ τὴν εὐλόγησε ἡ ἴδια ἡ Θεοτόκος, λέγοντας ὅτι ἡ χάρις της θὰ εἶναι πάντα μ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Ξέρετε πόσα θαύματα γίνονται ἀπὸ τὶς εἰκόνες τῆς Παναγίας;

Καὶ οἱ ἄλλες εἰκόνες, δέν εἰκονίζουν πραγματικὰ πρόσωπα τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ πού ζοῦσαν ἐδῶ πάνω στὴ γῆ; Οἱ εἰκόνες τοὺς αὐτὲς εἶναι τὰ πορτραῖτα τοὺς καὶ μὲ κανένα τρόπο δέν εἶναι εἰδωλα. Μόνο ἀσεβὲς καὶ ἀκάθαρτο στόμα τολμᾷ νὰ λέει ὅτι οἱ εἰκόνες μας εἶναι εἰδωλα καὶ ἐμεῖς εἴμαστε εἰδωλολάτρες. Νὰ σιωπήσουν οἱ ἀσεβεῖς διότι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀπήγγειλε τὸ ἀνάθεμα ἐναντίον τοὺς.

Νά τὸ ξερετε, νά τὸ θυμᾶστε καὶ νά μὴν συναναστρέφεστε μὲ τοὺς αἰρετικούς. Νά μὴν ἀπομακρύνεστε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, μὴ σχίζετε τὸ χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ. Νά θυμᾶστε ὅτι ὁ Χριστὸς στήν ἀρχιερατικὴ του προσευχὴ παρακαλοῦσε τὸν Πατέρα Του, λέγοντας: «ἵνα πάντες ἐν ᾧσι, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κάγω ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ᾧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.» (Ἰω. 17, 21). Ὁ Κύριος θέλει ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ σχισματικοί, οἱ ὁποῖοι βρίσκουν σφάλματα στὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, ἀπομακρύνονται ἀπ' αὐτὴν καὶ πιστεύουν ὅτι θὰ βροῦν τὴ σωτηρία στίς αἰρετικὲς τους ὀργανώσεις.

Ξέρετε ὅμως τὶ ἔλεγαν οἱ μεγάλοι Ἅγιοι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους πού σχίζουν τὸ χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ; Ὁ Ἅγιος Κυπριανός, ἐπίσκοπος Καρθαγένης, εἶπε ὅτι οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ δὲν ἔχουν κοινωνία μαζὶ τῆς καὶ μάρτυρες νά εἶναι, ἀκόμα καὶ μὲ τὸ αἷμα τους, δὲν καθαρίζουν τὴν ἁμαρτία τους διότι ἡ βαριὰ αὐτὴ ἁμαρτία τῆς διαίρεσης τῆς Ἐκκλησίας δὲν καθαρίζεται οὔτε μὲ τὸ αἷμα. Καὶ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυρας Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος εἶπε ὅτι αὐτός πού προκαλεῖ σχίσμα στὴν Ἐκκλησία δὲν θὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ αἰρετικοί, ὅμως, εἶναι κήρυκες τοῦ σχίσματος. Ἐνῶ ὁ Ἀπόστολος λέει: «Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.» (Ρωμ. 16, 17). Καὶ στὴν ἄλλη ἐπιστολὴ του λέει τὸ ἐξῆς: «εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω» (Γαλ. 1, 9). Καὶ ὅλοι οἱ αἰρετικοὶ διδάσκουν ὅχι αὐτό πού εὐαγγελίζεται ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἢ ὁποῖα μᾶς γέννησε πνευματικά.

Θυμηθεῖτε καὶ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὅποιος εἶπε στοὺς ἀποστόλους καὶ μέσῳ αὐτῶν σὲ μᾶς τοὺς διαδόχους τους: «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με» (Λκ. 10, 16). Τρομερὰ εἶναι αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Νά τὰ θυμᾶστε πάντοτε. Νά μὴν ξεχνᾶτε καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέρα, τὴν ἡμέρα τοῦ θριάμβου τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἡ πίστη αὐτὴ διατυπώθηκε ὀριστικὰ στὴν Ζ'

Οίκουμενική Σύνοδο ἢ ὁποῖα στερέωσε τὴν Ὁρθοδοξία καὶ καταπάτησε ὅλες τὶς αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα.

Πάνω ἀπὸ χίλια χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε πού ἔγινε ἡ Ζ' Οίκουμενική Σύνοδος καὶ δέν ἔχουν ξαναγίνει Οίκουμενικὲς Σύνοδοι¹. Γιατί; Οἱ λόγοι εἶναι πολιτικοί. Δέν ὑπῆρχε δυνατότητα νά συγκληθοῦν. Ἀλλὰ νά μὴν λυπόμαστε πού δέν ἔγιναν ἄλλες καὶ δέν γίνονται σήμερα οἱ Οίκουμενικὲς Σύνοδοι. Αὐτὲς οἱ ἑπτὰ πού ἔχουμε, τακτοποίησαν ὅλα τὰ ζητήματα καὶ ἔλυσαν ὅλα τὰ προβλήματα πού εἶχε ἡ Ἐκκλησία μὲ τὶς αἱρέσεις καὶ στερέωσαν τὴν ὀρθοδόξη πίστη.

Θὰ πεῖτε πὼς σήμερα ἔχουμε πολλὲς καινούριες αἱρέσεις καὶ σχίσματα. Ναί, ἔχετε δίκαιο. Ἀλλὰ πρέπει νά ξέρουμε πὼς οἱ καινούριες αὐτὲς αἱρέσεις δέν λένε τίποτε καινούριο ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνουν αὐτὰ πού ἤδη ἔχουν πεῖ οἱ παλαιοὶ αἰρετικοί. Καὶ ὅλες αὐτὲς οἱ αἱρέσεις ἀναθεματίστηκαν ἀπὸ τὴν Ζ' Οίκουμενική Σύνοδο. Γι' αὐτὸ μᾶς ἀρκοῦν οἱ ἀποφάσεις τῶν ἑπτὰ Οίκουμενικῶν Συνόδων καὶ ἰδιαίτερα τῆς Ἐβδόμης. Γι' αὐτὸ καὶ χαιρόμαστε καὶ πανηγυρίζουμε σήμερα τὸ θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας τὴν ὁποῖα ἐξέφρασε καὶ στερέωσε ἡ Ζ' Οίκουμενική Σύνοδος.

Ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ λόγο ὀρίστηκε αὐτὴ τὴν ἡμέρα νά ψάλλεται δοξολογία ὡς εὐχαριστία στὸν θεὸ γιὰ τὴν στερέωση τῆς Ὁρθοδοξίας.